

Sprog forstået som:**Ordforråd, udtale, kendskab til skriftsprog, rim og remser, eksistensen af tal og bogstaver og hvad de kan bruges til, IT/medier og kommunikation, m.m.**

Mål	Handlinger	Niveau
Barnet udvikler et nuanceret sprog og kan bruge det i samspil med andre.	<ul style="list-style-type: none">- Vi giver plads og rum til samtaler i hverdagen.- Vi er bevidste om, at vi er sproglige rollemodeller.- Vi i tale sætter situationer og følelser.- Vi holder samlinger og laver anden pædagogisk aktivitet med fokus på sprog.- Vi er bevidste om at udvide barnets begrebskendskab.- Vi anvender dialogisk læsning for at styrke de fire sproglige områder jfr. Sprogpakken.- Vi inddrager IT/medier.	personale-børn
	<ul style="list-style-type: none">- Vi sørger for inspirerende rammer, ude og inde, hvor legen og dermed sproget har gode vilkår.	børn -børn
	<ul style="list-style-type: none">- Personalet opfordrer til at Forældrene er nærværende og lyttende.- Personalet opfordrer til at forældrene læser for deres barn, og støtter barnet i at få et alderssvarende sprog.- Personalet formidler sprogvurderinger og TRAS, samt laver opfølgende handleplan efter behov.	personale - forældre

Mål	Handlinger	Niveau
Barnet opnår gode forudsætninger for læse- og skrive færdigheder.	<ul style="list-style-type: none"> - Vi leger med rim og remser. - Vi introducerer store og små bogstaver for barnet. - Vi introducerer talrækken for barnet. - Vi synliggør skriftsproget ved højtlesning og opslag. - Vi leger med sammensatte ord og stavelser. - Vi leger med sproget. 	personale-børn
	<ul style="list-style-type: none"> - Vi sørger for inspirerende fysiske rammer, ude og inde, hvor legen og dermed sproget har gode vilkår. 	børn -børn
	<ul style="list-style-type: none"> - Personalet gør forældrene opmærksomme på at inddrage skriftsproget ved højtlesning. - Personalet gør forældrene bevidste om at i tale sætte de enkelte bogstaver i barnets navn. - Personalet opfordrer forældrene til at benytte børnehavebiblioteket. 	personale - forældre

**Sociale kompetencer forstået som:
Etablere fællesskaber med andre, føle og udtrykke empati og respekt for andre, indgå i sammenhænge med andre og kende til demokratiske værdier, m.m.**

Mål	Handlinger	Niveau
Børnehavebarnet skal have mulighed for og støtte til at udvikle sig i fællesskabet, for her igennem at kunne lære at leve sig ind i kammeraternes situation og handle herud fra.	<ul style="list-style-type: none"> - Sætte ord på følelser – Hvad føler jeg / du. - Være bevidst om rolle model - Være lyttende - Iagttage børnene – Hvordan reagerer de i forskellige situationer - Lave fælles aktiviteter - f.eks. gymnastik - Fælles oplevelser giver fællesskab - Lege sanglege - Tryghed til at sige noget bl.a. ved samling 	ansatte-børn
	<ul style="list-style-type: none"> - Behandle hinanden ordentligt - Samarbejde om en given opgave - Vente på tur ved samling og andre situationer 	børn -børn
	<ul style="list-style-type: none"> - Forældrene er bevidste om sig selv som rolle model - Forældrene er lyttende - Forældrene samarbejder med barnet om en given opgave 	ansatte- forældre

Mål	Handlinger	Niveau
<p>Børnehavebarnet skal så vidt muligt have mindst en legekammerat som barnet karakteriserer som sin ven.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Give plads til legen. - Etablere aktivitets- og legegrupper for at udvikle venskaber. - Støtte barnets empatiske udvikling ved at hjælpe barnet med at sætte ord på følelser og handlinger, og handle derefter. - Spise måltider på tværs af grupperne. 	ansatte-børn
	<ul style="list-style-type: none"> - Gennem legen med andre, opnår barnet en bedre selvforståelse. - Behandle hinanden ordentligt. - Gennem leg lærer børnene at respektere hinandens forskellighed 	børn -børn
	<ul style="list-style-type: none"> - Opslag med adresse- og telefonlister. - Forældrene støtter børnenes venskaber. - Forældrene støtter barnets empatiske udvikling 	ansatte- forældre

Personlige kompetencer forstået som:**Selvværd, grænsesætning, fantasi, kreativitet, følelser, stillingtagen, motivation og vedholdenhed, m.m.**

Mål	Handlinger	Niveau
Barnet lærer sig selv at kende og får en forståelse af, hvordan det påvirker det fællesskab det indgår i.	<ul style="list-style-type: none">- De voksne tager børnene alvorligt og er lyttende- Være troværdige voksne, som børnene kan spejle sig i.- Hjælper børnene til selv at kunne løse konflikter.- Giver plads og inspiration til kreative aktiviteter.- Bekræfte og støtte børnene på deres stærke sider.- Lave aktiviteter med valg muligheder.- Støtte børnene i at forholde sig til konsekvensen af de valg de træffer.- Lave teater som de ældste børn tager del i.-	ansatte-børn
	<ul style="list-style-type: none">- Give fysisk rum til at børnene kan udvikle deres fantasi og kreativitet.- Hjælpe børnene med at finde på noget – bruge deres fantasi.	børn -børn
	<ul style="list-style-type: none">- Forældrene sætter grænser – hvad er rigtigt og forkert.- Forældrene holder aftaler.- Forældrene er opmærksomme på barnets behov	ansatte- forældre

Naturen og naturfænomener forstået som:

respekt og kendskab til naturen og naturfænomener, miljø, logisk tænkning og kende kategorier som vægt, form og antal, m.m.

Mål	Handlinger	Niveau
Fra jord til bord. Børn får kendskab til hvor tingene kommer fra og hvad de kan blive til.	<ul style="list-style-type: none">- Lave mel og bage med forskellig mel sorter.- Lave spireforsøg evt. et forsøgsbord.- Følge med i frugttræernes udvikling f.eks. på legepladsen og i skoven.- Lave køkkenhave hvor børnene er med til at så forskellige frø.- Børnene medbringer forskellige kerner, som vi planter.- Lave mad af de produkter, vi får i køkkenhaven.- Vi sorterer og kompostere eget køkkenaffald.	ansatte-børn
	<ul style="list-style-type: none">- Børnene hjælper hinanden med at passe forsøgs bord / køkkenhave.- Børnene kan inspirere hinanden til at komme med forskellige ting til forsøgsbordet.- Børnene kan fortælle hinanden om deres drivhus / køkkenhave	børn -børn
	<ul style="list-style-type: none">- De ansatte informere forældrene.- Forældrene opfordres til at se på de forskellige forsøg og snakke med børnene om dem.- Forældrene giver børnene grønsager og frugt med fra eget drivhus / have.	ansatte- forældre

Kulturelle udtryksformer og værdier forstået som:

Kendskab til forskellige kulturelle udtryksformer og værdier, udnyttelse og brug af sanser via musik, tegning, dramatik, ler m.m

Mål	Handlinger	Niveau
I hverdagen inddrager vi børnene i musiske aktiviteter.	<ul style="list-style-type: none">- Holde samling med musisk indhold- Holde musikdage- Bruger rim og remser- Musikanlæg til rådighed- Børnene har egne sangbøger til rådighed	ansatte-børn
	<ul style="list-style-type: none">- Skabe rammer og muligheder for at børn i fællesskab, synger sange, lytter og udfolder sig til musik.	børn -børn
	<ul style="list-style-type: none">- Opfordre forældrene til at låne børnenes sangbøger.	ansatte- forældre

Krop og bevægelse forstået som:

Sundhed, ernæring, fysisk aktivitet, beherske og praktisere fin- og grovmotoriske bevægelser, kende til dagtilbuddets og lokalområdets fysiske muligheder, m.m.

Mål	Handlinger	Niveau
De fysiske rammer er stimulerende og udfordrende, og giver derved børnene mulighed for at udfolde sig fysisk.	<ul style="list-style-type: none">- Vi bruger vores legeplads. Dens størrelse og udformning giver børnene gode muligheder for fysisk aktivitet.- Vi bruger skolens gymnastiksal. Børnene deles i grupper efter alder. Det betyder at vi kan arbejde mere målrettet med at stimulere børnenes forskellige motoriske udviklingsstadier.- Vi tager i skoven. Skovforløbene giver børnene mulighed for at fordybe sig, de får sanse indtryk og bruger kroppen både fin- og grovmotorisk. Børnene bliver også udfordret og får succesoplevelser igennem aktiviteter som f.eks.: At bygge huler, lave mad i og af naturen og gå lange turer i skoven.	ansatte-børn
	<ul style="list-style-type: none">- Børnene udnytter de gode fysiske rammer til forskellige lege.- I skoven opdager børnene en anden form for leg, end den de har i børnehaven.	børn -børn
	<ul style="list-style-type: none">- Forældrene bakker op i forbindelse med de forskellige aktiviteter, ved at sørge for passende påklædning til børnene (f.eks. Skiftetøj, udetøj osv.)	ansatte- forældre

Mål	Handlinger	Niveau
Børnene får kendskab til sund kost.	<ul style="list-style-type: none"> - Vi har i en kortere periode maddage. Dem bruger vi målrettet på at beskæftige os med sund kost. Børnene vil være med til at sammensætte en sund menu. - Fordyberdage vil vi også bruge på emnet sund kost. Herunder : <ul style="list-style-type: none"> - Hvad er sundt og hvad er usundt. - Hvad betyder det for kroppen om vi spiser sundt eller usundt mad - Laver plancher - Laver ”forsøg” med hvor meget sukker og/eller fedt, der er i forskellige produkter. 	ansatte-børn
	<ul style="list-style-type: none"> - Vi vil igennem arbejdet med ”sund kost” prøve at tilrettelægge aktiviteterne således, at børnene får mulighed for at samarbejde om at løse forskellige opgaver, der relaterer til emnet. 	børn -børn
	<ul style="list-style-type: none"> - Forældrene kender og respekterer børnehavens kostpolitik. - Forældrene interesserer sig for og bakker op omkring børnehavens arbejde med sund kost. 	ansatte- forældre